

Iránymutatások a saját kockázat- és szolvenciaértékelésről

Iránymutatások a saját kockázat- és szolvenciaértékelésről

1. Bevezetés

- 1.1. Az európai felügyeleti hatóság létrehozásáról szóló, 2010. november 24-i 1094/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: EIOPA-rendelet)¹ 16. cikkének megfelelően az EIOPA a felügyeleti hatóságoknak címzett iránymutatásokat bocsát ki arról, hogy hogyan kell eljárni a biztosítási és viszontbiztosítási üzleti tevékenység megkezdéséről és gyakorlásáról szóló, 2009. november 25-i 2009/138/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: Szolvencia II)² alkalmazása során.
- 1.2. Ezek az iránymutatások a Szolvencia II 41., 44., 45. és 246. cikkén, valamint a Szolvencia II kiegészítéséről szóló, 2014. október 10-i 2015/35/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet (a továbbiakban: 2015/35 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet)³ 262. és 306. cikkén alapulnak.
- 1.3. A felügyeleti hatóságoknak biztosítaniuk kell, hogy a biztosítók előrettekintő módon mérlegeljék kockázati kitétségüket.
- 1.4. Az iránymutatások elsősorban a saját kockázat- és szolvenciaértékelés által elérendő célokra, nem pedig a végrehajtás módjára összpontosítanak. Mivel például az általános szavatolótőke-megfelelési igény értékelése a biztosítónak a saját kockázati profiljáról, illetve az e kockázatok kezeléséhez szükséges tőkéről és egyéb eszközökről alkotott nézetét tükrözi, a biztosítónak – az üzleti tevékenységében rejlő kockázatok jellegének, nagyságrendjének és összetettségének függvényében – önállóan kell döntenie arról, hogyan kívánja elvégezni az értékelést.
- 1.5. Az EIOPA elismeri és támogatja a globális, valamint az Európai Unión kívüli nemzeti szinten alkotott az előrettekintő saját kockázat- és szolvenciaértékelések standardjai terén elért fejlődést és eredményeket. Az EIOPA azonban nem várja el, hogy harmadik országbeli felügyeleti hatóságok alkalmazzák ezeket az iránymutatásokat. Mindazonáltal az iránymutatások ekvivalenciaelemzés tárgyát képezik. A csoportszerkezetre vagy csoportszintre való utaláskor az iránymutatások csak az Európai Gazdasági Térség csoportjaira (a továbbiakban: EGT-csoportok) vonatkoznak. Az iránymutatások az Európai Unióban letelepedett, és az országaikban központi irodával rendelkező biztosítókhoz vagy viszontbiztosítókhoz tartozó, a Szolvencia II 2. cikke (1) bekezdésének első albekezdése szerinti üzleti tevékenységet folytató fióktelepekre alkalmazandók.
- 1.6. Rendkívül fontos, hogy a biztosító igazgatási, irányító vagy felügyelő testülete tisztában legyen a biztosító kapcsán felmerülő összes jelentős kockázattal, tekintet nélkül arra, hogy az adott kockázatokat a szavatolótőke-szükségletre vonatkozó számítás figyelembe veszi-e, és hogy azok mennyiségileg meghatározhatók-e. Szintén alapvető elvárás, hogy az igazgatási, irányító vagy

---

¹ HL L 331., 2010.12.15., 48. o.

² HL L 335., 2009.12.17., 1. o.

³ HL L 12., 2015.1.17., 1. o.

felügyelő testület a folyamat irányítása és az eredmény ellenőrzése révén aktív szerepet vállaljon a saját kockázat- és szolvenciaértékelésben.

- 1.7. Amennyiben egy csoport kérelmezni kívánja, hogy a saját kockázat- és szolvenciaértékelést a Szolvencia II 245. cikke (4) bekezdésének harmadik albekezdése szerint végezhesse el, elengedhetetlen, hogy a csoporton belül igen nagyfokú következetességgel járjanak el a folyamatok során.
- 1.8. Az iránymutatások mind az egyedi biztosítók, mind a csoport szintjén alkalmazandók. Az iránymutatások ezenkívül foglalkoznak a saját kockázat- és szolvenciaértékelés csoportszintű sajátosságaival kapcsolatos kérdésekkel is, különös tekintettel a csoporttal összefüggő sajátos kockázatokra vagy az egyedi szinten a csoportszintnél valószínűleg kevésbé releváns kockázatokra.
- 1.9. Az egyedi biztosítókra érvényes iránymutatások értelemszerűen a csoportszintű saját kockázat- és szolvenciaértékelésre is alkalmazandók. A csoportoknak ezen túlmenően a csoportspecifikus iránymutatásokat is figyelembe kell venniük.
- 1.10. Ezen iránymutatások alkalmazásában a következő fogalom-meghatározások alkalmazandók:
  - „csoportszint” az irányítási rendszerről szóló iránymutatások értelmezésében egy koherens (holisztikusan értelmezett), a csoport összes tagját magában foglaló gazdasági jogalany;
  - „csoportszintű saját kockázat- és szolvenciaértékelés” a saját kockázatoknak a csoport szintjén végzett előretekintő értékelése;
  - „egyetlen saját kockázat- és szolvenciaértékelési dokumentum”: a saját kockázatoknak és a szolvenciának a csoport szintjén és a csoport egyes leányvállalatai szintjén egyazon referenciaidőpont és -időszak vonatkozásában végzett, egyetlen dokumentum (a saját kockázat- és szolvenciaértékelésről szóló felügyeleti jelentés) formáját öltő értékelése.
- 1.11. A jelen iránymutatásokban meg nem határozott fogalmak a bevezetésben említett jogi aktusokban meghatározott jelentéssel bírnak.
- 1.12. Ezen iránymutatások 2016. január 1-jétől alkalmazandók.

1. iránymutatás – Általános megközelítés

1.13. A biztosítónak olyan alkalmas és megfelelő technikákat alkalmazó saját folyamatokat kell kidolgoznia a saját kockázat- és szolvenciaértékelésre, amelyek illeszkednek szervezeti felépítésébe és kockázatkezelési rendszerébe, figyelembe véve a biztosító üzleti tevékenységében rejlő kockázatok jellegét, nagyságrendjét és összetettségét.

2. iránymutatás – Az igazgatási, irányító vagy felügyelő testület felelőssége: felülről induló megközelítés

1.14. A biztosító igazgatási, irányító vagy felügyelő testületének aktív szerepet kell vállalnia a saját kockázat- és szolvenciaértékelésben, beleértve az értékelés módjának irányítását és az eredmények ellenőrzését.

3. iránymutatás – Dokumentáció

1.15. A biztosítónak legalább a következő, a saját kockázat- és szolvenciaértékelésről szóló dokumentumokkal kell rendelkeznie:

- a) a saját kockázat- és szolvenciaértékelésre vonatkozó szabályzat;
- b) az összes saját kockázat- és szolvenciaértékelés nyilvántartása;
- c) belső jelentés az összes saját kockázat- és szolvenciaértékelésről;
- d) a saját kockázat- és szolvenciaértékelésről szóló felügyeleti jelentés.

4. iránymutatás – A saját kockázat- és szolvenciaértékelésre vonatkozó szabályzat

1.16. A biztosító igazgatási, irányító vagy felügyelő testületének kell jóváhagynia a saját kockázat- és szolvenciaértékelésre vonatkozó szabályzatot. A szabályzatnak legalább a következőkre kell kiterjednie:

- a) a saját kockázat- és szolvenciaértékelés elvégzésére vonatkozó folyamatok és eljárások;
- b) a kockázati profil, a jóváhagyott kockázatvállalási határok és az általános szavatolótőke-megfelelési igény közötti összefüggés figyelembevétele;
- c) módszer és módszertan, beleértve a következő információkat:
  - i. hogyan és milyen gyakorisággal végeznek stresszteszteket, érzékenységi teszteket, ún. reverse teszteket és a tárgyhoz tartozó egyéb elemzéseket;
  - ii. az adatminőségre vonatkozó standardok;
  - iii. az értékelés gyakorisága és megfelelőségének indokolása, különös tekintettel a biztosító kockázati profiljára, és az általános szavatolótőke-megfelelési igényének a tőkehelyzetéhez viszonyított volatilitására; valamint

- iv. a saját kockázat- és szolvenciaértékelés elvégzésének időzítésére és azokra a körülményekre, amelyek a rendszeres időközönkénti értékelésen felül soron kívüli értékelést indokolnak.

5. iránymutatás – Az összes saját kockázat- és szolvenciaértékelés nyilvántartása

- 1.17. A biztosítónak kell nyilvántartania és dokumentálnia az összes saját kockázat- és szolvenciaértékelést és azok kimenetelét.

6. iránymutatás – A saját kockázat- és szolvenciaértékelésről szóló belső jelentés

- 1.18. Miután az igazgatási, irányító vagy felügyelő testület jóváhagyta a folyamatot és az eredményeket a biztosítónak az összes érintett alkalmazottal közölnie kell legalább a saját kockázat- és szolvenciaértékelés eredményeit és következtetéseit.

7. iránymutatás – Az általános szavatolótőke-megfelelési igény értékelése

- 1.19. A biztosítónak meg kell adnia az összes jelentős kockázat kezeléséhez szükséges tőkeigény számszerűsítését és egyéb eszközök leírását, függetlenül attól, hogy a kockázatok számszerűsíthetőek-e.
- 1.20. Adott esetben a biztosítónak kellőképpen széles körű stresszteszteknek és scenárió elemzésnek kell alávetnie az azonosított jelentős kockázatokat, hogy megfelelően alátámasztott általános szavatolótőke-megfelelési igény értékeléssel rendelkezzen.

8. iránymutatás – Az általános szavatolótőke-megfelelési igény előretekintő jellege

- 1.21. A biztosítónak biztosítania kell, hogy az általános szavatolótőke-megfelelési igényéről készített értékelése előretekintő jellegű legyen, azaz a helyzettől függően középtávú vagy hosszú távú perspektívával is rendelkezzen.

9. iránymutatás – Az általános szavatolótőke-megfelelési igény értékelése és számbavétele

- 1.25. Amennyiben a biztosító általános szavatolótőke-megfelelési igényének értékelése céljára a Szolvencia II. irányelvben előírtaktól eltérő számbavételi és értékelési elveket használ, a biztosítónak meg kell indokolni, hogy ezen eltérő számbavételi és értékelési elvek használata mennyiben biztosítja a biztosító egyedi kockázati profiljának, jóváhagyott kockázatvállalási határainak és üzleti stratégiájának jobb figyelembevételét, valamint ezzel egyidejűleg az üzleti tevékenység körültekintő és megbízható irányítására vonatkozó követelmény teljesítését.
- 1.26. A biztosítónak mennyiségi becslést kell készíteni az általános szavatolótőke-megfelelési igény különböző számbavételi és értékelési elvek szerinti hatásáról

olyan esetekben, ahol a Szolvencia II elvektől eltérő beszámítási és értékelési elveket használtak az általános szavatolótőke-megfelelés értékeléséhez.

10. iránymutatás – Szabályozói tőkekövetelményeknek való folyamatos megfelelés

1.22. A biztosítónak elemeznie kell, hogy folyamatosan megfelel-e a Szolvencia II szabályozói tőkekövetelményeinek, és ezen értékelés részeként legalább a következőket kell feltüntetnie:

- a) a kockázati profilban a jövőben bekövetkező lehetséges jelentős változások;
- b) a szavatoló tőke mennyisége és minősége az üzleti terv által lefedett időszak egészét illetően;
- c) a szavatoló tőke megoszlása a szintek között, valamint hogy ez a megoszlás hogyan változhat az üzleti terv által lefedett időszak során a visszavásárlás, visszafizetés vagy lejárat dátumának eredményeként.

11. iránymutatás – Biztosítástechnikai tartalékoknak való folyamatos megfelelés

1.25. A biztosítónak az aktuáriusi feladatkört ellátó személyektől meg kell követelnie, hogy:

- a) visszajelzést adjanak arról, hogy a biztosító folyamatosan megfelelne-e a biztosítástechnikai tartalékok kiszámítására vonatkozó követelményeknek;
- b) azonosítsák a számítások bizonytalanságaiból eredő potenciális kockázatokat.

12. iránymutatás – A szavatolótőke-szükségletre vonatkozó számítás alapjául szolgáló feltevésektől való eltérések

1.26. A biztosítónak értékelnie kell, hogy kockázati profilja eltér-e a Szolvencia II. irányelvben előírt szavatolótőke-szükségletre vonatkozó számítás alapjául szolgáló feltevésektől, illetve hogy adott esetben ezek az eltérések jelentősek-e. A biztosító első lépésként szöveges elemzést végezhet, és ha annak alapján az eltérés nem jelentős, nincs szükség mennyiségi értékelésre.

13. iránymutatás – A stratégiai irányítási folyamatokkal és a döntéshozatali rendszerrel való kapcsolat

1.27. A biztosítónak legalább a következő területeken figyelembe kell vennie a saját kockázat- és szolvenciaértékelés eredményeit és az értékelés során levont tanulságokat:

- a) tőkemenedzsment;
- b) üzleti tervezés;
- c) termékfejlesztés és -tervezés.

14. iránymutatás – Gyakoriság

1.28. A biztosítónak legalább éves rendszerességgel el kell végeznie a saját kockázat- és szolvenciaértékelést.

15. iránymutatás – A csoportszintű saját kockázat- és szolvenciaértékelés hatóköre

1.29. A részesedő biztosítónak vagy viszontbiztosítónak, a biztosítói holdingtársaságnak vagy a vegyes pénzügyi holdingtársaságnak úgy kell megterveznie a csoportszintű saját kockázat- és szolvenciaértékelést, hogy az tükrözze a csoportszerkezet jellegét és kockázati profilját. A csoportszintű saját kockázat- és szolvenciaértékelésnek le kell fednie a csoportot alkotó vállalkozásokból eredő jelentős kockázatokat.

16. iránymutatás – Jelentés a felügyeleti hatóságoknak

1.30. A részesedő biztosítónak vagy viszontbiztosítónak, a biztosítói holdingtársaságnak vagy a vegyes pénzügyi holdingtársaságnak meg kell küldenie a saját kockázat- és szolvenciaértékelésről szóló felügyeleti jelentést a csoportfelügyeleti hatóságnak. A csoportfelügyeleti hatóság részére a csoportszintű saját kockázat- és szolvenciaértékelés eredményével együtt megküldött dokumentum nyelvének a csoportszintű rendszeres felügyeleti jelentéstétel nyelvével azonosnak kell lennie.

1.31. Amennyiben egyetlen saját kockázat- és szolvenciaértékelési dokumentumot készítettek, a részesedő biztosítónak vagy viszontbiztosítónak, a biztosítói holdingtársaságnak vagy a vegyes pénzügyi holdingtársaságnak biztosítania kell, hogy a kollégium tagja vagy új tagja kérésére a saját kockázat- és szolvenciaértékelés kapcsolódó vállalkozást érintő részét az adott tagállam hivatalos nyelvére lefordítsák, és időben eljuttassák a kérelmező tagnak.

17. iránymutatás – Az általános szavatolótőke-megfelelési igény csoportszintű sajátosságai

1.32. A részesedő biztosítónak vagy viszontbiztosítónak, a biztosítói holdingtársaságnak vagy a vegyes pénzügyi holdingtársaságnak megfelelően értékelnie kell a csoportspecifikus kockázatok és a csoporton belüli összefüggések hatásait, valamint e kockázatok és összefüggések általános szavatolótőke-megfelelési igényre gyakorolt hatásait. Figyelembe kell venniük a csoport sajátosságait, és azt a tényt, hogy bizonyos kockázatok csoportszinten jelentősebb nagyságrendet ölthetnek.

1.33. Az összes saját kockázat- és szolvenciaértékelés nyilvántartásáról szóló 5. irányelvnek megfelelően, a részesedő biztosítónak vagy viszontbiztosítónak, a biztosítói holdingtársaságnak vagy a vegyes pénzügyi holdingtársaságnak a csoportszintű saját kockázat- és szolvenciaértékelést tartalmazó nyilvántartásban legalább arra ki kell térnie, hogy hogyan vették figyelembe a következő tényezőket az általános szavatolótőke-megfelelés értékelésénél:

- a) a szavatoló tőke csoporton belüli forrásainak azonosítása, és a kiegészítő szavatoló tőke iránti potenciális igény azonosítása;
- b) a saját tőke rendelkezésre állásának, átruházhatóságának és helyettesíthetőségének értékelése;
- c) a csoporton belüli olyan tervezett tőkeátruházások felsorolása, amelyek jelentős hatást gyakorolnának bármely csoporttagra, és e hatások következményei;
- d) az egyedi stratégiák összehangolása a csoport szintjén meghatározott stratégiákkal;
- e) a csoport szintjén esetleg felmerülő sajátos kockázati kitettségek.

18. iránymutatás – A szabályozói tőkekövetelményeknek való folyamatos megfelelés csoportszintű sajátosságai

1.34. A összes saját kockázat- és szolvenciaértékelés nyilvántartásáról szóló 5. irányelvnek megfelelően, a részesedő biztosítónak vagy viszontbiztosítónak, a biztosítói holdingtársaságnak vagy a vegyes pénzügyi holdingtársaságnak a csoportszintű saját kockázat- és szolvenciaértékelést tartalmazó nyilvántartásban legalább arra ki kell térnie, hogy hogyan vették figyelembe a következő tényezőket a szabályozói tőkekövetelményeknek való folyamatos megfelelés értékelésénél:

- a) a szavatoló tőke csoporton belüli forrásainak azonosítása, és, hogy szükség van-e kiegészítő szavatoló tőkére;
- b) a szavatoló tőke rendelkezésre állásának, átruházhatóságának és helyettesíthetőségének értékelése;
- c) a csoporton belüli olyan tervezett szavatolótőke-átruházások felsorolása, amelyek jelentős hatást gyakorolnának bármely csoporttagra, és e hatások következményei;
- d) az egyedi stratégiák összehangolása a csoport szintjén meghatározott stratégiákkal;
- e) a csoport szintjén esetleg felmerülő sajátos kockázati kitettségek.

19. iránymutatás – Az egyetlen saját kockázat- és szolvenciaértékelési dokumentumra vonatkozó sajátos követelmények

1.35. A Szolvencia II 246. cikke (4) bekezdésének harmadik albekezdése szerinti saját kockázat- és szolvenciaértékelés készítése esetén a részesedő biztosítónak vagy viszontbiztosítónak, a biztosítói holdingtársaságnak vagy a vegyes pénzügyi holdingtársaságnak a következőket kell közölnie a csoportfelügyeleti hatósággal:

- a) azon biztosítók listája, amelyek a Szolvencia II 45. cikkében előírt egyéni értékelését az egyetlen saját kockázat- és szolvenciaértékelési dokumentum tartalmazza, a döntés indokolásával együtt;
- b) annak leírása, hogy az irányítási követelmények e biztosítók szintjén miként teljesülnek, és különösen, hogy a leányvállalatok igazgatási, irányító vagy felügyelő testületei hogyan vesznek részt az értékelési folyamatban és az eredmény jóváhagyásában;
- c) annak leírása, hogy az egyetlen saját kockázat- és szolvenciaértékelési dokumentumot hogyan szervezik meg úgy, hogy a csoportfelügyeleti hatóság a kollégium többi felügyeleti hatósága számára lehetővé tegye az egyéni értékelések különválasztását;
- d) szükség esetén külön jelezve a fordításokra irányuló kérelmeket, különös figyelemmel a határidőre és a tartalomra.

20. iránymutatás – Harmadik országbeli kapcsolt biztosítók és viszontbiztosítók

1.36. A csoportszintű általános szavatolótőke-megfelelési igény értékelése során a részesedő biztosítónak vagy viszontbiztosítónak, a biztosítói holdingtársaságnak vagy a vegyes pénzügyi holdingtársaságnak a harmadik országokban folytatott üzleti tevékenység kockázatait konzisztensen, az EGT-országokbeli üzleti tevékenységhez hasonlóan kell feltüntetnie, különös figyelemmel a tőke átruházhatóságának és helyettesíthetőségének értékelésére.

Megfelelési és jelentési szabályok

1.37. Ez a dokumentum az EIOPA-rendelet 16. cikke értelmében kiadott iránymutatásokat tartalmaz. Az EIOPA-rendelet 16. cikkének (3) bekezdése szerint a hatáskörrel rendelkező hatóságoknak és pénzügyi intézményeknek minden erőfeszítést meg kell tenniük azért, hogy megfeleljenek az iránymutatásoknak és az ajánlásoknak.

1.38. A jelen iránymutatásoknak megfelelő vagy megfelelni kívánó, hatáskörrel rendelkező hatóságoknak az iránymutatásokat megfelelő módon be kell építeniük saját szabályozási vagy felügyeleti kereteikbe.

1.39. A hatáskörrel rendelkező hatóságok a lefordított változatok kiadásától számított két hónapon belül értesítik az EIOPA-t arról, hogy megfelelnek-e vagy meg kívánnak-e felelni ezeknek az iránymutatásoknak, illetve ellenkező esetben a meg nem felelés indokairól.

1.40. Amennyiben eddig a határidőig nem érkezik válasz, az adott, hatáskörrel rendelkező hatóságot úgy tekintik, hogy nem teljesítette jelentéstételi kötelezettségét, és ekként kerül jelentésre.

Felülvizsgálatokra vonatkozó záró rendelkezés

1.41. Ezeket az iránymutatásokat az EIOPA felülvizsgálja.